

รายงานมังคุดของไทยในตลาดจีน

1. ภาพรวมสถานการณ์

1.1 สถานการณ์ตลาดและแนวโน้มการบริโภค

มังคุดเป็นผลไม้ที่ได้รับความนิยมและรู้จักทั่วโลกจนได้รับฉายาว่า “Queen of Fruits” เนื่องจากมังคุดอุดมไปด้วยสารอาหารมากมาย เช่น กรดอะมิโนหลายชนิด เส้นใยอาหาร วิตามินและแร่ธาตุต่างๆ เป็นต้น โดยสารอาหารเหล่านี้มีส่วนช่วยในการระบายความร้อนจากร่างกายและช่วยส่งเสริมการทำงานของระบบย่อยอาหาร นอกจากนี้ มังคุดยังสามารถรักษาผิวได้อีกด้วย

จากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจจีนและค่าครองชีพของผู้บริโภคชาวจีนอย่างต่อเนื่อง การมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกลายเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของผู้บริโภคชาวจีน โดยเฉพาะในเรื่องของการรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพ และในปัจจุบันผู้บริโภคชาวจีนเชื่อว่าสุขภาพที่ดีจะเป็นพื้นฐานของการใช้ชีวิตที่ดีด้วย ซึ่งผลไม้ได้กลายเป็นอาหารว่างชนิดที่มีประโยชน์และดีต่อร่างกาย ประกอบกับผลไม้บางชนิดจีนไม่สามารถผลิตเองได้หรือมีปริมาณการผลิตที่น้อยมากจนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคในประเทศจึงต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ทุเรียน ลำไย มังคุด ชมพู่ น้อยหน่า เป็นต้น

เดิมเวียดนามเป็นประเทศรายใหญ่ที่นำเข้ามังคุดจากไทย แต่เมื่อไม่กี่ที่ผ่านมา ไทยมีแนวโน้มในการส่งมังคุดไปเวียดนามลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่มีแนวโน้มในการส่งมังคุดไปยังจีนเพิ่มมากขึ้น โดยปัจจุบันไทยเป็นผู้ส่งออกมังคุดไปประเทศจีนมากเป็นอันดับหนึ่ง คาดว่าน่าจะทำให้อัตราการส่งออกผลไม้ของไทยไปประเทศจีนเพิ่มมากขึ้น และเป็นผลให้ส่งออกไปเวียดนามลดลง ดังนั้น มังคุดไทยในตลาดจีนยังคงแนวโน้มความต้องการอย่างต่อเนื่อง

1.2 สถานการณ์การผลิตภายในประเทศและความต้องการนำเข้า

เนื่องจากมังคุดเป็นผลไม้เมืองร้อน ดังนั้นจึงมีเงื่อนไขในการเพาะปลูกที่สำคัญคือ สภาพภูมิอากาศที่ร้อนชื้นจึงทำให้จีนมีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกมังคุดไม่มาก เช่น มณฑลไหหลำ มณฑลกว่างตุง มณฑลฝูเจี้ยน และมณฑลยูนนาน (เขตฯ สิบสองปันนา) เป็นต้น

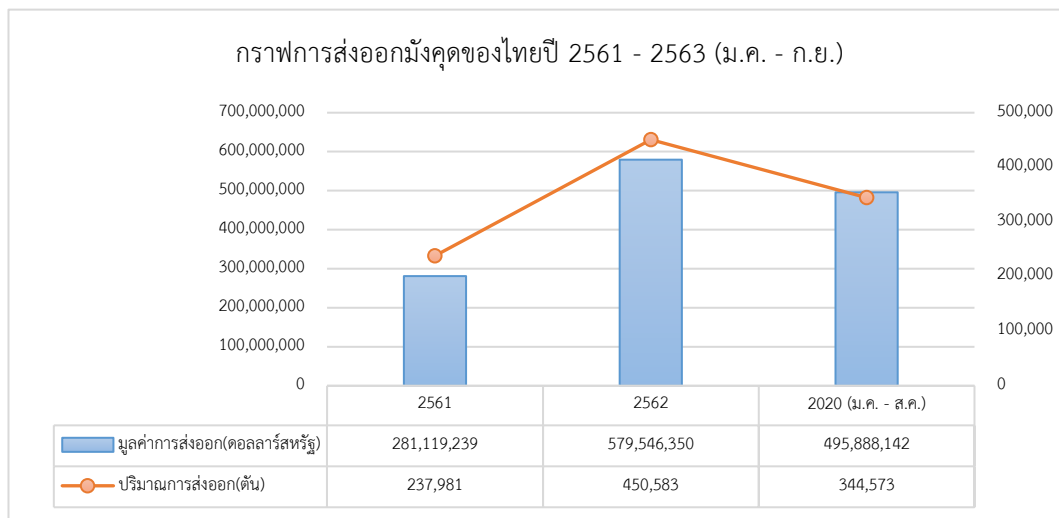
ทั้งนี้ มังคุดเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ในเชิงการค้า ดังนั้นจีนจึงมีการอนุญาตนำเข้ามังคุดจากต่างประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย เมียนมาร์ และเวียดนาม เป็นต้น โดยส่วนใหญ่จะมีการเพาะปลูกมังคุดในประเทศแถบตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ไทย เมียนมาร์ เวียดนาม มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ เป็นต้น ไทยเป็นประเทศที่มีการเพาะปลูกมังคุดมากที่สุด และมีชื่อเสียงโด่งดังที่สุด โดยจีนเป็นหนึ่งในประเทศที่มีการสั่งซื้อและบริโภคมังคุดนำเข้าจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก โดยในปี 2562 จีนมีปริมาณนำเข้ามังคุดสูงถึง 373,435 ตัน โดยนำเข้าจากไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.5 ของปริมาณการนำเข้าจากต่างประเทศ จากข้อมูลสถิติของ Global Trade Atlas พบว่า ในปี 2563 (ม.ค. - ก.ย.) จีนมีปริมาณการนำเข้ามังคุดทั้งหมด 368,843 ตัน ลดลงร้อยละ 1.23 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยมีการนำเข้าจากประเทศไทย 257,734 ตัน มีมูลค่าการนำเข้า 573,518,915 เหรียญสหรัฐฯ นำเข้ามังคุดจากอินโดนีเซีย 35,048 ตัน มีมูลค่าการนำเข้า 82,926,259 เหรียญสหรัฐฯ และนำเข้ามังคุดจากเวียดนาม 67,138 ตัน มูลค่าการนำเข้า 48,634,635 เหรียญสหรัฐฯ โดยในปี 2563 (ม.ค. - ก.ย.) จีนมีการนำเข้ามังคุดลดลง

เหตุนี้เนื่องจากในต้นปี 2563 จีนมีการระบาดของโรค Covid – 19 อย่างรุนแรง ประกอบกับในปัจจุบันจีนมีการเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบสินค้าที่นำเข้ามาจากประเทศมากขึ้นอีกด้วย

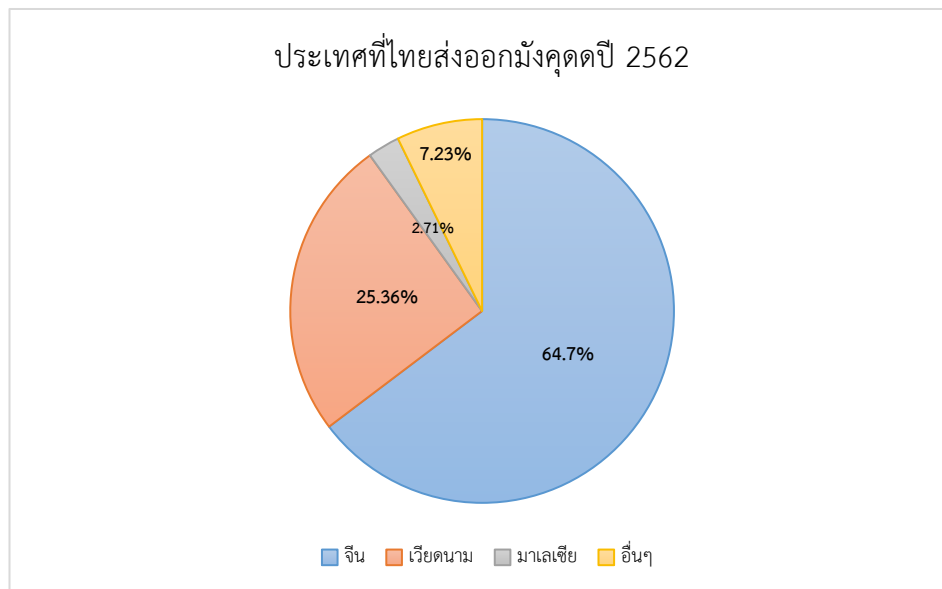
1.3 สถานการณ์การนำเข้า – ส่งออกที่สำคัญ

1.3.1 สถานการณ์การส่งออกมังคุดไทย

แหล่งเพาะปลูกมังคุดของไทยส่วนใหญ่จะมีอยู่ที่ภาคใต้ เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมรวมถึงอากาศที่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตมีผลสวย มีรสชาติดี มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ปัจจุบันมังคุดจัดว่าเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพสูงในการส่งออกของไทย โดยในปี 2563 (เดือนมกราคม - กันยายน) มีปริมาณการส่งออกมังคุด 344,573 ตัน ลดลงร้อยละ 23.53 มูลค่าการส่งออก 495,888,142 เหรียญสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 14.44 เมื่อเทียบกับปี 2562

ไทยมีการส่งออกมังคุดไปยังจีนและเวียดนามเป็นส่วนใหญ่ โดยจีนเป็นประเทศคู่ค้ารายใหญ่ที่สุดของไทย โดยในปี 2562 มีปริมาณการส่งออกมังคุดไปยังจีน 291,532 ตัน คิดเป็นร้อยละ 64.70 และมีปริมาณการส่งออกมังคุดไปยังจีน 114,256 ตัน คิดเป็นร้อยละ 25.36 ของสัดส่วนการส่งออกของไทย

1.3.2 สถานการณ์การนำเข้ามังคุดของจีน

มูลค่าและปริมาณการนำเข้ามังคุด ปี 2561 – 2563 เดือน (ม.ค. – ก.ย. 2563)

Hs Code : 080450 (Guavas, Mangoes And Mangosteens, Fresh Or Dried)

ประเทศ	มูลค่าการนำเข้า (หน่วย : เทริยญสหรัฐฯ)			อัตราการ เปลี่ยนแปลง	ปริมาณการนำเข้า (หน่วย : ตัน)			อัตราการ เปลี่ยนแปลง
	2561	2562	2563	2562/2563	2561	2562	2563	2562/2563
โลก	341,809,181	806,001,511	725,076,135	-10.04	159,625	373,435	368,843	-1.23
ไทย	321,750,871	736,904,610	573,518,915	-22.17	151,476	345,420	257,734	-25.39
อินโดนีเซีย	3,472,677	43,495,464	82,926,259	90.65	1,191	17,638	35,048	98.71
เวียดนาม	546,504	42,344	48,634,635	114,756.02	1,141	80	67,138	>9,999
ไต้หวัน	6,992,133	12,215,871	8,522,591	-30.23	2,757	5,550	4,244	-23.53
มาเลเซีย	5,552,799	9,593,393	7,481,335	-22.02	2,212	4,010	3,833	-4.43
อื่นๆ	3,494,197	3,749,829	3,992,400	6.46	848	737	846	14.7

ที่มา : Global Trade Atlas

ข้อมูลสถิติจาก Global Trade Atlas พบว่า ในปี 2563 (เดือนมกราคม - กันยายน) จีนมีการนำเข้ามังคุดจากไทย 368,843 ตัน และมีมูลค่าการนำเข้า 725,076,135 เทริยญสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 25.39 เมื่อเทียบกับปี 2562 ซึ่งจากข้อมูลการนำเข้าจะเห็นได้ว่าในปีนี้ จีนมีการนำเข้ามังคุดจากเวียดนามมากขึ้น แต่หากพิจารณาตัวเลขส่งออกของไทยแล้ว เวียดนามมีการนำเข้ามังคุดจากไทยปริมาณมากเช่นกัน ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่ามังคุดที่จีนนำเข้าจากเวียดนามแท้จริงแล้วอาจจะเป็นมังคุดของไทย

อย่างไรก็ตาม เป็นที่ทราบกันดีว่าจีนเป็นคู่ค้ารายใหญ่ที่สุดของไทยและจีนกับไทยมีความร่วมมือทางการค้าหลายปีแล้ว และเมื่อเดือนเมษายน 2563 กรมศุลกากรจีนได้ออก “ประกาศข้อกำหนดการตรวจสอบและกักกันของประเทศที่สามสำหรับการนำเข้าและส่งออกผลไม้ของจีน - ไทย” ซึ่งได้อนุมัติให้ท่าเรือผิงเซียงและตงซิงของมณฑลกว่างซี เป็นด่านนำเข้าสำคัญของผลไม้ไทย ซึ่งจะทำให้การขนส่งสินค้าผลไม้ระหว่างไทย - จีน จะมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

2. ข้อดี - ข้อเสีย ระหว่างมังคุดไทยกับเวียดนาม

มังคุดในตลาดจีนส่วนใหญ่มีการนำเข้าจากไทยและเวียดนาม ซึ่งเวียดนามก็มีการนำเข้ามังคุดจากประเทศไทยเพื่อจำหน่ายในประเทศและส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จีน เป็นต้น จากข้อได้เปรียบทางภูมิประเทศของเวียดนาม ทำให้เวียดนามได้รับสิทธิประโยชน์จากนโยบายการค้าชายแดนอีกด้วย ส่งผลให้ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเวียดนามมีการส่งออกสินค้าทางเกษตรมายังจีนมากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าข้าว และผลไม้ต่างๆ

ประเทศ	ข้อดี	ข้อเสีย
เวียดนาม	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาถูกกว่า - ผลตอบแทนสูง - ต้นทุนการขนส่งต่ำกว่าเนื่องจากความได้เปรียบทางระยะทาง 	<ul style="list-style-type: none"> - ลูกเล็ก - คุณภาพไม่ค่อยดี - เทคโนโลยีในการเพาะปลูกไม่ทันสมัย
ไทย	<ul style="list-style-type: none"> - ปลอดภัยจากสารเคมี - ลูกใหญ่ เปลือกบาง - คุณภาพและรสชาติดี - มีประสบการณ์ในด้านการเพาะปลูกมากกว่า 	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาแพงกว่า - สายพันธุ์ไม่หลากหลาย

3. โอกาส อุปสรรคและความท้าทาย

โอกาส

1) ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปลูกมังคุดมากที่สุด และมีคุณภาพรสชาติดี ประกอบกับความต้องการของผู้บริโภคชาวจีนยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไทยมีศักยภาพเพียงพอในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคชาวจีนได้

2) นอกจากมังคุดจะสามารถบริโภคแบบสดแล้ว ยังสามารถนำมาแปรรูปเป็นสินค้าอื่นๆ ได้ เช่น น้ำมังคุด ขนมขบเคี้ยวเพื่อสุขภาพ (มังคุดอบแห้ง) เป็นต้น โดยในปัจจุบันจีนมีการนำเข้าสินค้าแปรรูปจากมังคุดอยู่บ้าง แต่ยังคงมีช่องว่างในตลาดสำหรับสินค้ามังคุดแปรรูปอยู่มาก

3) ก่อนหน้านี้ผลไม้ของเวียดนามมีปัญหาด้านคุณภาพขณะทำการตรวจทางพิธีศุลกากร ทำให้ผู้บริโภคชาวจีนเกิดการระมัดระวังในการเลือกซื้อมังคุดจากเวียดนามมากขึ้น และส่งผลให้ผู้บริโภคชาวจีนหันมาบริโภคมังคุดจากไทยมากขึ้น

4) เมื่อเดือนเมษายน 2563 กรมศุลกากรจีนได้ออกประกาศอนุญาตให้ทำเรือผิงเซียงและตงชิ่ง ของกวางซี เป็นด่านจำเพาะสำหรับนำเข้าของผลไม้ไทย ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยมีช่องทางในการขนส่งสินค้าผลไม้และทำการค้ากับจีนได้มากขึ้น

อุปสรรคและความท้าทาย

1) เมียนมาร์ได้รับการอนุมัติจากจีนในการนำเข้าผลไม้ (Myanmar Fruit Customs Administration : GACC) ส่งผลให้เมียนมาร์สามารถส่งออกผลไม้ไปยังจีนได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เช่น ลำไย ลิ้นจี่ มะม่วง มังคุด เงาะและแตงโม เป็นต้น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกผลไม้ของไทยในอนาคต

2) เมื่อเดือนเมษายน 2562 จีนได้ลงนามความร่วมมือสำหรับการส่งออกมังคุดจากเวียดนาม ซึ่งจากการลงนามในครั้งนี้จะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกมังคุดของไทยยังจีน

3) เนื่องจากไทยเป็นประเทศที่มีสภาพอากาศที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกมังคุด ทำให้เกษตรกรหลายรายหันมาปลูกมังคุดมากขึ้น ซึ่งหากมีผลผลิตมากเกินไปก็อาจจะทำให้มังคุดล้นตลาดได้

4) ความเข้มงวดในการตรวจสอบสินค้าจากต่างประเทศของหน่วยงานศุลกากรจีนในช่วงการระบาดของโรค Covid – 19 ส่งผลให้การนำเข้าจากไทยชะลอตัวลง

4. ข้อเสนอแนะ/ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง

1) ปัจจุบันผู้บริโภคชาวจีนให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพชีวิตและการกินมากขึ้น ประกอบกับรายได้ที่มีมากขึ้นตามเศรษฐกิจที่พัฒนาอย่างรวดเร็วของจีน ทำให้ผู้บริโภคชาวจีนหันมาบริโภคสินค้านำเข้ามากขึ้น โดยเฉพาะผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้น คุณภาพและรสชาติถือได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง หากไทยไม่สามารถรักษาข้อได้เปรียบด้านคุณภาพและรสชาติไว้ได้ อาจจะทำให้ไทยสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดของมังคุดในตลาดจีนได้ในอนาคต

2) การแปรรูปสินค้าเพื่อสร้างความหลากหลายและเพิ่มมูลค่า โดยสินค้ามังคุดในตลาดจีนส่วนใหญ่จะเป็นในรูปแบบมังคุดสดและเป็นในรูปแบบน้ำผลไม้ แต่ยังไม่ค่อยมีมังคุดแปรรูปแบบขนมขบเคี้ยวเพื่อสุขภาพ เช่น มังคุดอบแห้ง มังคุดพรีซดราย เป็นต้น หากผู้ประกอบการไทยสามารถพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลายและน่าสนใจ อาจจะสามารถเพิ่มมูลค่าและสามารถขยายสัดส่วนสินค้ามังคุดในตลาดจีนได้มากขึ้น

3) เนื่องจากในช่วงต้นปี 2563 จีนเกิดการระบาดของโรค Covid – 19 อย่างรุนแรง ทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถออกไปจับจ่ายใช้สอยหรือเลือกซื้อสินค้านอกบ้านได้ ประกอบกับการพัฒนาของเทคโนโลยีและการบริการที่สามารถสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างสะดวกสบายและรวดเร็ว ส่งผลให้ในปัจจุบันการผู้บริโภคชาวจีนมีพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไป โดยหันมาเลือกซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น โดยหากผู้ประกอบการไทยสามารถทำความร่วมมือกับแพลตฟอร์มออนไลน์ชื่อดังของจีน เช่น Taobao Tmall Pingduoduo เป็นต้น จะสามารถสร้างมูลค่าให้กับไทยได้อย่างมหาศาล

ที่มา : <https://m.zw3e.com/831/29356.html>

<http://www.360doc.cn/mip/922112565.html>

http://jiuban.moa.gov.cn/fwllm/jjps/200407/t20040723_224735.htm

<https://globthailand.com/china-20022020/>

ศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทย

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครคุนหมิง

ตุลาคม 2563

นโยบายภาครัฐ

เศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระขอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Office of Commercial Affairs,
Royal Thai Consulate - General,
Kunming, Yunnan, China

6th Floor, Crowne Plaza,
339 Qing Nian Road, 650011
T: 001-86-871-6316-5006
E-mail: ttckmchina@sina.com